

TRYGVE BRATTELI

Foredrag i Alta mandag 18. september 1972.

(Utdrag)

Det er en viktig nasjonal oppgave å sikre at folk kan arbeide og bo i våre nordlige landsdeler i all framtid. Det er et ansvar Arbeiderpartiet alltid har tatt meget alvorlig. Det er få ting som har gledet meg mer enn den utvikling og forandring jeg har kunnet se i Finnmark fra jeg første gang oppholdt meg i fylket for snart 40 år siden. Senere har jeg besøkt det da alt lå i ruiner her for 27 år siden. Og så sett det nye Finnmark som ved arbeid og innsats er bygget ut i den siste mannsalder. Folket er sterkt knyttet til denne barske landsdel. Og jeg gjentar: det er et nasjonalt ansvar at folk skal kunne arbeide og bo her også i all framtid.

Dette er ikke bare en norsk interesse. Under våre forhandlinger med Det europeiske fellesskapet var det nødvendig å gi inngående informasjon om leveforhold og produksjonsvilkår langs kysten, og særlig i Nord-Norge. Og alle informerte europeere ville se det som en ulykke om Nord-Norge skulle bli avfolket eller gå sterkt tilbake. Det er en felles interesse at vilkårene blir slik formet at de gir arbeid og livsmuligheter i nye generasjoner.

Dette har Regjeringen hatt klart for seg også i arbeidet for å sikre de norske fiskeriinteresser i forhold til Det europeiske fellesskapet. Vår Europapolitikk henger her nøye sammen med vår fiskeripolitikk, slik den gjennom mange år er utformet i nært samarbeid med fiskerne og deres organisasjoner.

Organisasjon og samvirke har vært nøkkelord i utviklingen av de norske fiskeriene, slik den har kommet til uttrykk i råfiskloven, tilvirkerloven, lov om fiske med trål, lov om regulering av deltakelsen i fisket o.s.v. Statens Fiskarbank er en viktig institusjon for virksomheten.

I et nært samarbeid mellom staten og fiskerne har en søkt å løse oppgavene etter som de har meldt seg. Det er stadig nødvendig å modernisere og rasjonalisere virksomheten, også for at den skal gi interessant sysselsetting for nye årsklasser.

Vi stiller som mål å sentralisere eksporten og bedre apparatet for markedsføring. Det bør etableres et moderne selskap for produktutvikling og markedsføring. Ved dobbeltfrysing bør det kunne sikre en bedre utnyttning av råstoffet. Forskningen må tas til hjelp på de ulike områder av produksjonen. Utdanningen og veiledningen må bli tidsmessig for yrkets utøvere.

Utviklingen går i retning av høyere foredling, produksjon av ferdige fiskeretter. Dette kan være vegen til flere sikre arbeidsplasser i kyststrøkene. Men dette forutsetter igjen kjøpedyktige salgsmarkeder av tilstrekkelig styrke og stabilitet. Her vil et utvidet europeisk Fellesskap under alle omstendigheter

være en av de store muligheter. Vår oppgave var derfor å finne tollfri veg til dette store marked.

Daværende fiskeriminister Hoem fant av én enkelt bestemt grunn ikke å kunne tilrå forhandlingsresultatet. I sitt brev til meg av 19. januar skriver Knut Hoem bl.a.:

" Bortsett fra den delen av avtalen som omhandler fiskerispørsmålene, finner jeg forhandlingsresultatet akseptabelt.

Også for fiskeriavtalens vedkommende er det oppnådd godtagbare løsninger når det gjelder markedsordningene. Også den løsning som ble funnet for fiskerigrensespørsmålet fram til 1982 er akseptabel. Ved de avsluttende forhandlinger viste det seg imidlertid ikke mulig å finne fram til en klar juridisk bindende form for garanti for hva skal skje for dette punktets vedkommende etter utløpet av 10-årsperioden.

De politiske forsikringer som ligger i særprotokollen og den erklæring som ble avgitt fra vår side, finner jeg ikke tilstrekkelig betryggende. Dette innebærer etter min mening en så vesentlig svakhet at jeg av den grunn ikke finner å kunne stemme for undertegning av forhandlingsresultatet."

Det spørsmål Hoem fant vanskelig er som en ser ikke et faglig fiskerispørsmål, men et traktatrettslig spørsmål. Dette traktatrettslige spørsmål vurderer Regjeringen slik at det gir tilstrekkelig sikkerhet for kystfiskernes interesser også etter 1982. Under den diskusjon som oppstod om dette, skrev den belgiske

statsminister Gaston Eyskens i brev av 21. januar til meg bl.a.:

" Jeg kan forsikre Dem at den belgiske regjering for sitt vedkommende forstår at det uten tvil vil være nødvendig å opprettholde en særlig situasjon for størstedelen av de norske kystfiskere. Vi synes derfor at den foreslåtte tekst og høytideligheten av den politiske forpliktelse man har påtatt seg, gir Norge de garantier som det har bruk for. Disse forpliktelser er helt klart av politisk og moralsk karakter; Teoretisk ville man kunne hevde at Fellesskapet i 1982 ville kunne fatte beslutninger i strid med Norges interesser. Men under hensyntagen til de aktuelle politiske forpliktelser synes dette oss utenkelig og i strid med Fellesskapets faste sedvaner. "

Etter Regjeringens oppfatning tilsier også fiskerienes aktuelle og framtidige interesser at Norge på de avtalte vilkår blir medlem av Det utvidede europeiske fellesskapet.

Så får vi fortsatt i nært samarbeid mellom myndigheter og organisasjoner løse de oppgaver som melder seg for å sikre fiskerienes interesser i forhold til omverdenen og til de utenlandske markeder.

Også for landsdelens økonomi ellers er jeg kommet til at våre interesser er best tjent med medlemskap i Fellesskapet. Nord-Norge er ennå mer enn landet ellers avhengig av adgangen til utenlandske markeder. Dette vil bli stadig mer markert etter hvert

som norsk industri må finne sine vekstmuligheter i mer avansert produksjon - altså i høyere foredlede varer.

De trekk i norsk økonomi som taler for en tilknytning til et utvidet europeisk Fellesskap, gjelder klart for Nord-Norge - i dag og ennå mer i framtiden.

Markedssaken har ikke vært noen enkel sak for Regjeringen. Etter meget grundig behandling og en samlet vurdering, er det Regjeringens råd til det norske folk at vi godtar det avtalte tilbud om medlemskap. Regjeringen ber om det norske folks støtte for dette forslag. Vi legger stor vekt på overfor våre mange og trofaste venner i Nord-Norge å nå fram med det råd å stemme JA ved folkeavstemningen 24. og 25. september